

Tereza Krčmářová, Jaroslav Pěnička

Název příspěvku

Párová výuka začínajícího a zkušeného učitele na vysoké škole (Tandem teaching of beginner and experienced teacher at higher education)

Klíčová slova v ČJ

vysokoškolská výuka, párová výuka, mentoring, akční výzkum, osobnostní a sociální výchova

Klíčová slova v AJ

higher education, tandem teaching, mentoring, action research, personal and social development

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je představit dílčí výsledky výzkumu párové výuky ve vysokoškolské výuce kurzu osobnostní a sociální výchovy pro budoucí učitele. Příspěvek poukazuje na přínosy, ale zejména rizika spojená s párovou výukou začínajícího a vysokoškolského učitele v mentoringovém vztahu.

Teoretická východiska v ČJ

Párová (tandemová, týmová výuka) je jedna z aktuálních forem spolupráce a kolegiální podpory mezi učiteli ve školské praxi. Párovou výukou lze využít také jako jednu z forem podpory začínajícího učitele zkušeným učitelem v rámci mentoringového vztahu (např. Pišová & Dushinská, 2011). Výzkumy ukazují, že začínající vysokoškolský učitel v rámci mentoringu rozvíjí své kognitivní koncepty o výuce, učitelské dovednosti, schopnost kriticky reflektovat vlastní pedagogickou činnost, zvyšuje sebedůvěru a ochotu experimentovat, získává větší sounáležitost s pracovištěm nebo lepší hodnocení studentů (Mathias, 2005; Pleschová & McAlpine, 2015 aj.). Párová výuka v procesu mentoringu v přípravě učitelů na vysoké škole, je předmětem výzkumů ojedinele (např. Bacharach, Heck, & Dahlberg, 2008). Jedna z oblastí, kde je přítomnost dvou učitelů zvláště přínosná pro studenty je např. oblast aplikované psychologie, kde je třeba modelovat různé perspektivy (Campbell, Reedy, Baird, & Baird, 2018).

Metodologie v ČJ

Příspěvek se zaměřuje na aktéry párové výuky začínajícího a zkušeného učitele, která byla předmětem dlouhodobého akčního učitelského výzkumu. V rámci závěrečné reflektivní fáze bylo realizováno také dotazníkové šetření zaměřené na klima a

interakci studentů s učitelem/učiteli. Reflexe aktérů konfrontuje jejich subjektivní vnímání třídy s výsledky šetření v rozdílných skupinách studentů (párová výuka skupiny, výuka skupiny začínajícím učitelem, výuka skupiny zkušeným učitelem).

Závěry v ČJ

Při reflexi výsledků byla zaznamenána tendence začínajícího učitele podhodnocovat svůj vlastní pedagogický výkon a nadhodnocovat stav v párové výuce. I přes přínosy párové výuky pro rozvoj kompetencí pro začínajícího učitele příspěvek poukazuje také na možné riziko, že se začínající pedagogický pracovník prostřednictvím párové výuky začne srovnávat se zkušenějším kolegou a nastaví si následně ve vlastní autonomní výuce neadekvátně vysoké cíle.

Souhrn příspěvku v AJ

Tandem teaching is one of the forms of collaboration and peer support among school teachers. The paper aims to present partial results of realised action research of tandem teaching in higher education in the courses Personal and social development. The contribution points to the benefits, but especially risks associated with the tandem teaching of beginner and experienced teacher in a mentoring relationship. During action research in the final part of the reflection, authors confront their subjective perception of the class with the results of the quantitative survey in different groups of students. Reflection of the results shows the tendency of the beginner teacher to underestimate his own pedagogical performance and to overestimate the situation in a tandem teaching course. Despite the advantageous, the paper also points out the potential risk that a beginner teacher, can through tandem teaching, compare himself with an experienced colleague and sets inadequately high goals.

Bibliografie

Pleschová, G., & McAlpine, L. (2015). Enhancing university teaching and learning through mentoring: A systematic review of the literature. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 4(2), 107 - 125.

Píšová, M., & Duschinská, K. (2011). *Mentoring v učitelství: výzkumný záměr Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání* ([2. vyd.]). V Praze: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.

Campbell, Elizabeth L., Reedy, Amanda R., Baird, Mark J., Baird, David M., (2018) Better Together: Co-Teaching in Undergraduate Applied Psychology Courses. *Psychology Teaching Review*, 24(2), 3-11.